

آیا دولت آنگونه که ادعا می کرد "برای همه شرایط آماده بود؟"

یادداشت تحلیلی دکتر وحید جلالزاده ، استاد دانشگاه ، با عنوان " آیا دولت آنگونه که ادعا می کرد "برای همه شرایط آماده بود ؟ "

از شش سال قبل و همان روزهای ابتدایی نشست های 1+5 که به برجام ختم شد ، بارها و به کرات جمله " ما برای هر شرایطی آماده ایم" را از زبان روحانی ، ظریف و تیم اقتصادی دولت می شنیدیم. هر وقت طرف های مذاکره ، چوب لای چرخ می گذاشتند و ایران را به اعمال مجدد تحریم ها تهدید می کردند ، همواره از زبان مسئولین ایرانی می شنیدیم که : " ما برای هر شرایطی آماده ایم " .

زمانی که وزیر خارجه فرانسه نقش پلیس بد را بازی کرد و وسط مذاکرات فشرده سیاسی ، هتل کوبرگ را به قصد فشار به هیئت ایرانی ترک کرد ، تیم مذاکره کننده در همان وین مصاحبه کردند که : " ما برای هر شرایطی آماده ایم " .

زمانی که برجام قطعی شد و منتقدین داخلی به برخی از بند های برجام اشکال گرفتند که در صورت بد عهدهی طرف های مذاکره کننده در عدم اجرای تعهدات ، ایران چه عکس العملی نشان خواهد داد و یا وقتی سوال شد که اگر طرف مقابل از برجام خارج شود ، ایران چه واکنشی نشان خواهد داد و چه برنامه ای برای مقابله با تحریم های احتمالی دارید باز هم این جمله تکراری که : " ما برای هر شرایطی آماده ایم " را همه ملت ایران از مدیران دولتی شنیدند.

وقتی که آمریکا در دوره اوبامای دمکرات که وزیر خارجه اش ، پای برجام را امضا کرده بود شروع به جرزنی کرد و یک خط در میان تعهدات خود را زیر پا گذاشت و زمانی که در اوج تبلیغات نامزدهای ریاست جمهوری آمریکا ، ترامپ جمهوری خواه علنا در میتینگ های انتخاباتی خود خروج از برجام را فریاد زد و به طرفداران خود قول داد که از برجام خارج شده و ایران را با تحریم های جدید سرعقل خواهد آورد. آقای روحانی در جواب این تهدیدها گفت که : " ما برای هر شرایطی آماده ایم " .

معلوم نیست که از شناس چه کسیاما مردم آمریکا ترامپ را برای سکنداری دولت آمریکا انتخاب کردند و او هم از همان روزهای اولی که پایش به کاخ سفید باز شد، جمهوری اسلامی را به انواع معاصی بین المللی متهم کرده و مسئولین سابق آمریکا را برای امضای برجام با ایران به باد انتقاد گرفت .

ترامپ با اتخاذ راهبرد خروج از برجام و فشار بر ایران برای پذیرش تعهدات جدید در قبال جامعه جهانی ، مذاکرات خود را با اروپایی ها آغاز و آنها را از نیت اصلی خود آگاه کرد. وزارت خزانه داری آمریکا از حدود یک سال قبل عملا راهکارهای جدید تحریم و فشارهای اقتصادی به ایران را با توجه به برجام و نقش اروپایی ها در آن را در دستور کار خود قرار داد و نقشه عملیاتی جنگ اقتصادی علیه ایران را طراحی کرد.

در طرف مقابل یعنی در دولت ایران ، اما فضای دیگری حاکم بود. دولتمردان روحانی خصوصا آنهایی که بیشترین سهم را در برجام داشتند ، منتقدین دولت را به بزرگنمایی و وارونه جلوه دادن رفتارهای آمریکایی ها متهم می کردند. حتی خود آقای

روحانی در یک مصاحبه گفت که: دیدید ترامپی که خیلی دلش می خواهد برجام را زمین بزند تا حال نتوانسته اینکار را بکند چون که ستونهای برجام مستحکم است و ما به پیش خواهیم رفت اما اگر هم بخواهد از برجام خارج شود " ما برای هر شرایطی آماده ایم ".
هیئت حاکمه جدید آمریکا بالاخره پس از چند ماه بازی موش و گربه، هجدهم اردیبهشت ماه از برجام خارج شد و روحانی نیز بلافاصله بعد از نطق ترامپ، جلوی دوربین های تلویزیون ظاهر شده و به مردم ایران قول داد که: "مردم نباید هیچگونه نگرانی برای آینده کشور داشته باشند، از هفته ها و ماه ها پیش به این نتیجه رسیده بودیم که ترامپ به تعهدات بین المللی و از جمله به برجام وفادار نخواهد بود و بر این مبنا تصمیمات لازم را برای مسایل اقتصادی کشور اتخاذ کردیم .
به این جمله رییس جمهور دوباره توجه کنید: از "هفته ها" و "ماه ها" پیش به این نتیجه رسیده بودیم که ترامپ به تعهدات بین المللی و از جمله به برجام وفادار نخواهد بود و بر این مبنا تصمیمات لازم را برای مسایل اقتصادی کشور اتخاذ کردیم.
روحانی همان شب معروف خروج آمریکا از برجام، این را هم به جمله های قبلی خود افزود: به مردم ایران اطمینان می دهم که دولت از "ماه ها پیش برای تمام شرایط، برنامه لازم را آماده کرده و به هیچ عنوان مشکل حادی پیش رو نخواهیم داشت".
آیا این جملات آقای روحانی همان جمله تکراری: " ما برای هر شرایطی آماده ایم " نیست.

ترامپ از برجام خارج شد ولی دولت ما همچنان در خواب خوش برجام مانده است. این روزها و هفته ها، شاهد تورم جلسات علنی و غیرعلنی در مجلس هستیم. سران قوا چند روز یکبار دور هم جمع می شوند و مسائل اقتصادی را رصد می کنند. دولت همه را خصوصاً منتقدین خود را در این شرایط به حفظ وحدت ملی فرا می خواند ولی دیگر جمله کسل کننده " ما برای هر شرایطی آماده ایم " را تکرار نمی کند. چون که در عمل و میدان اقتصاد بر همگان ثابت شد که متاسفانه دولت روحانی "برای هیچ شرایطی آماده نبوده است".

از اتهامات احمدی نژاد، به غلط انحلال سازمان برنامه ریزی کشور بود. یکی نیست که از نوبخت بپرسد که شما که برنامه ریزی کشور را بر عهده دارید. برای این روزها که کمر قشر مستضعف جامعه زیر بی عرضگی های مدیران دولت می شکنند چه برنامه ریزی های مدونی را تدارک دیده بودید.

البته در این میان نباید از نقش کم خاصیت مجلس هم غافل شد. مجلسی که با مدیریت رئیس آن، جایگاهش را به دنباله روی از دولت فروکاست، نقش نظارتی خود را فراموش کرد و شریک این روزهای بی برنامه گی دولت در اقتصاد گشت.
قرارگاه اقتصادی جهانگیری کجای این معرکه اقتصادی قرار دارد. کدام برنامه و راهکاری برای این روزها در قرارگاه جهانگیری طراحی شده بود. ظاهراً این قرارگاه برای خرج کردن یا به عبارت بهتر تقسیم دلارهای نفتی به سیاق تقسیم دلارهای ۴۲۰۰ تومانی این روزها تشکیل شده بود.

اینک که دولت در تله برجام آمریکایی گرفتار آمده و حتی حامیان اصلاح طلبش او را تنها گذاشته و شماتت می کنند، از نیروها و نهادهای انقلابی کشور انتظار همدلی دارد تا دوباره با دل بستن به وقت کشی اروپایی ها، ملت و کشور را در دام دیگری گرفتار سازد.

اما نیروهای انقلابی فارغ از این سیاست بازی ها بدنبال حل مسئله هستند و ضمن وقت شناسی و پرهیز از اقدامات دشمن شادکن، در پی کمک به خروج کشور از این بن بست برجامی می باشند.

در روزهای گذشته شاهد بودیم که اساتید بسیجی با پیشنهاد يك بسته سیاستی به دولت، آمادگی خود را برای کمک به مسئولین کشور اعلام کردند. همچنین تعدادی از نیروهای شناخته شده جبهه انقلاب با ارائه راهکارهایی به دولت، خواستار اعمال سیاست های جدید اقتصادی برای خروج از وضعیت بی تصمیمی در دولت شدند.
دولت هم اگر صادقانه بدنبال همدلی و وحدت گروه های سیاسی در کشور برای فائق آمدن بر مشکلات اقتصادی هست، بایستی در عمل نشان دهد که آمادگی تعامل با جریانات وفادار به انقلاب را دارد و حاضر است انسداد اقتصادی حاکم بر دولت را به نفع مصالح کشور بشکند.

روزهای آینده، از ماهیت تعاملی دولت با نیروهای انقلابی برای شکست هجمه اقتصادی آمریکایی ها رونمایی خواهد کرد، می توان از این روزهای به ظاهر سخت، روزهای روشن آینده ایران عزیز را رقم زد.
باید "ما می توانیم" به باور دولتمردان و مجلسی ها بدل شود و قدرت مردم جدی گرفته شود.
وحید جلال زاده